

OBSAH

Úvod

1. Nastolení problému. Předmět sociálních věd. Problém souměřitelnosti a nesouměřitelnosti sociálních a přírodních věd

1.1 Předmět sociálních věd

1.2 Problém tzv. souměřitelnosti, resp. nesouměřitelnosti sociálních věd a přírodních věd

1.3 Subjekt jako volící aktér

1.4 Rozhodování subjektu za různých informačních podmínek

1.5 "Možné světy" v sociálních vědách

2. Poznávání sociální reality

2.1 Poznávací funkce sociálních věd. Normativní a nenormativní pohled sociálních věd na zkoumané problémy

2.2 "Čas" v reflexi sociálních věd. Historický čas

2.3 Problém smyslu v dějinách a role sociálních věd při jeho odhalování

2.4 Problém kauzality v sociálních vědách

2.5 Společnost jako dynamický systém. Idea "dynamického systému" v sociálních vědách a problém kauzality v dějinách

3. Deduktivně a induktivně vytvářené vědecké teorie

3.1 Deduktivně budované teorie v sociálních vědách

3.2 Deduktivní postup v normativně budované sociální teorii

3.3 Induktivně budovaná sociální teorie

3.4 Deduktivně-induktivně odvozený teoretický systém

4. Funkce pojmů ve vědecké komunikaci a způsoby definování pojmů v sociálních vědách

4.1 Problém vymezení pojmů a jejich význam pro vědeckou komunikaci

4.2 Klasifikace pojmů

4.3 Nejčastější klasické způsoby definování pojmů ve vědách zkoumajících společenské problémy

5. Vědecký diskurs a paradigma v sociálních vědách. Explanace v sociálních vědách

5.1 Nenormativní a normativní diskurs v sociálních vědách

5.2 Problém paradigmatu v sociálních vědách

5.3 Explanace

5.4 Explanace formou subsumpce pod vysvětlující teorii

5.5 Explanace, predikce, postdikce

6. Narace jako způsob výkladu zkoumaných sociálních událostí

6.1 Narace a diskursivní formace

6.2 Role narátora v narativním diskursu

6.3 Výkladová pozice narátora

7. Obvyklá dichotomie v sociálních vědách a možná východiska jejího překlenutí

7.1 Nástin obvyklé dichotomie v sociálních vědách

7.2 Explanační pojetí příčiny a interpretační pojetí významu

7.3 Individualismus versus "kolektivismus" v sociálních vědách

7.4 Idea "homo economicus" jako případ ontologického atomismu a její modifikace v sociálních vědách

7.5 Sociální ("kolektivistické") pojetí společenského vývoje

Závěr

Literatura

Summary

Věcný rejstřík
